

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.01.2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004, ECLI:CZ:NS:2005:8.TDO.1297.2004.1

Číslo: 32A/2008

Právní věta: Za věc, kterou má poškozený při sobě ve smyslu ustanovení § 247 odst. 1 písm. d) tr. zák., lze považovat i věc, již odložil nebo upustil ve své bezprostřední blízkosti a má ji ve své moci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.01.2005

Spisová značka: 8 Tdo 1297/2004

Číslo rozhodnutí: 32A

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Krádež

Předpisy: § 247 odst. 1 písm. d) tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

A.

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného D. T. proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2003, sp. zn. 9 To 111/2003, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 24 T 161/2001.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 28. 8. 2002, sp. zn. 24 T Tmo 22161/2001, byl obviněný D. T. uznán vinným :

v bodě I.) trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. zák. spáchaným ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. společně s obviněným P. S. tak, že dne 29. 7. 2000, v době mezi 11.00 hodin až 11.30 hodin, při převozu poškozeného I. K. z P. do Ústřední vojenské nemocnice v P., jako posádka vozu rychlé záchranné služby, odcizili poškozenému z kapsy jeho saka pověšeného přes opěradlo nosítek dva zlaté řetězy v celkové hodnotě 75 000 Kč, zlatý přívěsek v hodnotě 10 500 Kč a finanční hotovost ve výši 21 500 Kč, čímž poškozenému způsobili škodu ve výši 107 000 Kč,

v bodě II.) pokračujícím trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. zák. spáchaným ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. tak, že

1.) společně s obviněnými P. S. a A. K. dne 3. 1. 2001, kolem 18.00 hodin, v P., v bytě poškozené M.

K., jako posádka vozu rychlé záchranné služby, zatímco obviněný P. S. poskytoval poškozené ošetření, obviněný D. T. prohlédl byt a odcizil finanční hotovost ve výši 11 000 Kč a vkladní knížku, ze které dne 4. 1. 2002 (správně 4. 1. 2001) vybrala obviněná A. K. hotovost ve výši 69 882,20 Kč, ačkoli věděla, že vkladní knížku obviněný D. T. odcizil a získanou hotovost si obvinění mezi sebou rozdělili tak, že obviněný P. S. převzal 25 000 Kč, obviněná A. K. 10 000 Kč a obviněný D. T. si ponechal zbytek, čímž poškozené způsobili celkovou škodu ve výši 80 882,20 Kč;

s obviněným P. S.

2.) dne 4. 1. 2001, kolem 17.00 hodin, při převozu poškozené Ing. J. V. z P. do Ústřední vojenské nemocnice v P., jako posádka vozu rychlé záchranné služby odcizili z kabelky, kterou převzali od manžela poškozené, finanční hotovost ve výši 7000 Kč;

3.) dne 28. 1. 2001, v době od 22.07 hodin do 22.37 hodin, v P., v bytě V. B., jako posádka vozu rychlé záchranné služby, zatímco obviněný D. T. poskytoval poškozenému F. P. ošetření, obviněný P. S. odcizil z krabice na boty finanční hotovost ve výši 9000 Kč a z náprsní tašky ležící na stole 500 Kč, čímž poškozenému způsobil škodu ve výši 9500 Kč.

Za tyto trestné činy byl obviněný D. T. odsouzen podle § 247 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání třiceti tři měsíců. Podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. byl výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let a podle § 59 odst. 2 tr. zák. mu byla uložena povinnost, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení zaplatil způsobenou škodu. Dále mu byl podle § 49 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání u zdravotní služby, záchranné služby a subjektů, jejichž předmětem činnosti je ochrana majetku a osob, v trvání pěti let. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. a podle § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o náhradě škody. Současně bylo rozhodnuto i o vině, trestu a o náhradě škody ohledně spoluobviněného P. S.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání obviněný P. S. a státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 7, který tak učinil v neprospěch obviněných D. T. a P. S. toliko ve vztahu k výroku o trestu. Obviněný D. T. odvolání nepodal. V průběhu odvolacího řízení byla trestní věc obviněného D. T. podle § 23 odst. 1 tr. ř. vyloučena ze společného řízení k samostatnému projednání a rozhodnutí a nadále vedena pod sp. zn. 9 To 111/2003 (v trestní věci obviněného P. S. bylo samostatně rozhodnuto pod sp. zn. 9 To 620/2003).

Ve věci bylo podáno odvolání, o němž rozhodl ve vztahu k obviněnému D. T. Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 5. 6. 2003, sp. zn. 9 To 111/2003, tak, že rozsudek soudu prvního stupně podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. zrušil ohledně tohoto obviněného ve výroku o uložených trestech a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině uložil tomuto obviněnému podle § 247 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání třiceti měsíců, pro jehož výkon jej zařadil podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do věznice s ostrahou. Současně mu podle § 49 odst. 1 tr. zák. uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu zaměstnání u zdravotnické záchranné služby na pět roků. Jinak zůstal napadený rozsudek nedotčen.

Proti posledně citovanému rozsudku podal obviněný D. T. prostřednictvím svého obhájce Mgr. H. S. dovolání, které zaměřil proti všem výrokům napadeného rozhodnutí a vymezil je dovolacími důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. namítl, že odvolací soud, ačkoli zjistil, že u dílčích útoků pod bodem II.) 1.), 3.) bylo nesprávně aplikováno ustanovení § 247 odst. 1 písm. d) tr. zák., nezměnil tuto právní kvalifikaci a ponechal ji bez nápravy s vadou, kterou v

rozhodnutí soudu prvního stupně zjistil, ač měl za této situace napadené rozhodnutí v celém rozsahu zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k novému rozhodnutí.

Pro případ, že dovolání bude shledáno důvodným, obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze spolu s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 podle § 265k tr. ř. v celém rozsahu zrušil a věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve zkoumal, zda dovolání splňuje všechny formální a obsahové náležitosti, tedy zda není dán některý z důvodů uvedených v § 265i odst. 1 tr. ř., pro který by byl povinen dovolání odmítnout.

K námitkám obviněného podřazeným pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a směřujícím proti výroku o vině pod bodem II.) 1.), 3.) je předně třeba uvést, že trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. zák. se dopustí ten, kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, a činem takto uvedeným spáchá škodu nikoli malou.

Podstatou námitek obviněného uplatněných v této souvislosti v jeho dovolání je otázka, zda čin, který mu je v bodě II.) 1.), 3.) kladen za vinu, byl spáchán na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě. Z této zákonné dikce je patrné, že jde o věc, která je vyjádřena alternativně buď jako věc, kterou má jiná osoba na sobě a nebo při sobě. Výklad znaku věci, kterou má jiný na sobě, je určen již obsahem těchto slov jako věc, která je umístěna přímo na těle poškozeného a je s jeho tělem buď přímo nebo nepřímo spojena. Může se proto jednat o oblečení, šperky nebo jiné doplňky, které má poškozený uložené v kapsách svých svršků nebo připevněné na oblečení (např. brož apod.). Za takovou věc může být též považován předmět nacházející se v kabelce, v kufru, příruční tašce, peněženke apod., pokud je poškozený drží v ruce, má je přehozeny přes rameno atd.

Za věc, kterou má jiný při sobě, lze považovat takovou věc, která se nachází v bezprostřední blízkosti poškozeného, avšak nemusí být s jeho tělem přímo spojena. Lze si představit případy, kdy poškozený takovou věc v rámci jiné nezbytné manipulace s ní, či provedení nějakého úkonu odloží, avšak tato zůstává v jeho bezprostřední blízkosti tak, že je vzápětí schopen s ní opět podle svého uvážení dále nakládat. Může se jednat o situaci, kdy poškozený při placení zboží odloží peněženku, aby mohl přijmout vrácenou částku peněz, nebo postaví kabelku nebo jiné zavazadlo vedle sebe při návštěvě restaurace, při zapalování cigarety, během cestování v hromadných dopravních prostředcích apod.

Vždy se proto musí jednat o věc, která je s tělem poškozeného buď přímo spojena (věc na sobě) nebo jen na přechodnou dobu odložena v bezprostřední blízkosti těla poškozeného (věc při sobě).

Podle skutkových okolností popsaných ve výroku rozsudku soudu prvního stupně v té části, na niž takto vymezené dovolání dopadá, bylo zjištěno ve vztahu k bodu II.) 1.), že obviněný v bytě poškozené M. K., jako posádka vozu rychlé záchranné služby, zatímco obžalovaný P. S. poskytoval poškozené ošetření, prohlédl byt a odcizil finanční hotovost ve výši 11 000 Kč a vkladní knížku. Ve své výpovědi poškozená M. K., jak vyplývá z obsahu spisu, jednání záchranářů zaznamenala tak, že sama ležela v pokoji (byt se podle ní skládá z kuchyně a pokoje) „... a muži chodili po bytě, byli i v kuchyni, jeden z nich ji držel za ruku a měřil jí tlak. Druhý den ráno zjistila, že jí z poličky v kuchyni zakryté závěsem zmizela vkladní knížka a část finanční hotovosti, stejně tak i jiná finanční částka, kterou měla položenu na lednici ...“.

Dílčí skutek pod bodem II.) 3.) se podle skutkových zjištění ve výroku rozsudku soudu prvního stupně udál tak, že v bytě V. B., jako posádka vozu rychlé záchranné služby, zatímco obžalovaný D. T. poskytoval poškozenému F. P. ošetření, obviněný P. S. odcizil z krabice na boty finanční hotovost ve výši 9000 Kč a z náprsní tašky ležící na stole 500 Kč. Poškozený F. P. ve výpovědi vylíčil okolnosti, za nichž došlo k odcizení uvedených peněžních částek, tak, že částku 9000 Kč po neuskutečněním

nákupu uložil do vkladní knížky, kterou měl v obývacím pokoji na konferenčním stolku v krabici na léky. Pětisetkorunovou bankovku ponechal v peněžence, kterou nechal ležet na tomtéž stolku. Druhý den večer se mu v důsledku infarktu udělalo nevolno a byla přivolána záchranná služba. Následující den po převezení do nemocnice od své přítelkyně zjistil, že peníze se na uvedených místech již nenacházejí.

Takto zjištěné skutečnosti svědčí o tom, že poškození M. K. a F. P. v době, kdy se čin stal, neměli věci v okamžiku jejich odcizení ani na sobě, ani při sobě. Vkladní knížku a peníze odcizené u poškozené M. K. pachatelé našli v kuchyni, v níž se poškozená v době, kdy k odcizení mělo dojít, nenacházela. Byla obviněnými ošetřována v obývacím pokoji. Část peněz i vkladní knížku měla uloženy v kuchyni v poličce za závěsem. Další hotovost ponechanou tamtéž na polici si na toto místo také již dříve odložila. V případě druhého dovolání napadeného dílčího skutku si poškozený F. P. finanční částku 9500 Kč den před tím, než k činu došlo, rozložil na dvě položky; jednu si uložil do vkladní knížky, kterou dal do krabice s léky, druhou ponechal v peněžence (náprsní tašce) a obě položil na konferenční stůlek.

Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že skutková zjištění v návaznosti na obsah výpovědí poškozených nekorespondují s výkladem pojmu věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě. U obou uvedených dílčích skutků se nejedná o věci, které by poškození v době, kdy k činům došlo, měli umístěny na svém těle nebo v jeho bezprostřední blízkosti s tím, že by je odložili pouze přechodně za účelem provedení nějaké manipulace nebo úkonu, ale jednalo se o věci, které si na místa, odkud byly odcizeny, uložili a uschovali.

Nejvyšší soud shledal, že se otázkami souvisejícími se shora rozvedenými úvahami a právními závěry soud prvního stupně nezabýval, když rozhodl tak, že skutek pod bodem II.) posoudil po právní stránce jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. zák., aniž by vysvětlil, z jakých důvodů tuto právní kvalifikaci aplikoval na všechny tři dílčí činy.

Takto vyjádřený nedostatek odvolací soud v odůvodnění svého rozhodnutí sice konstatoval, ale neučinil žádné rozhodnutí, aby ho odstranil. Tuto vadu soudu prvního stupně jen stručně vytknul.

Nejvyšší soud na základě těchto úvah a vysloveného právního názoru dospěl k závěru, že obviněný D. T. neměl být u dílčích činů pod body II.) 1.), 3.) uznán vinným ve smyslu § 247 odst. 1 písm. d) tr. zák., ale u těchto dvou ze tří dílčích útoků spojených do jednoho skutku měla být právní kvalifikace vyjádřena tak, že spáchal trestný čin krádeže pouze podle § 247 odst. 1, odst. 2 tr. zák. s tím, že u dílčího skutku pod bodem 2.), jehož se dovolání obviněného netýkalo, by zůstala zachována použitá právní kvalifikace podle § 247 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. zák.

Z hlediska postavení obviněného je významné, zda by při postupu Nejvyššího soudu podle § 265i odst. 3, 4 tr. ř. a v návaznosti na to i podle § 265k odst. 1, odst. 2 tr. ř. a § 265l odst. 1 tr. ř., resp. 265 odst. 1 tr. ř. bylo možno dospět k závěru, že by mu byl uložen na základě nyní vyjádřeného nového posouzení skutku mírnější trest; tím by totiž mohlo být zásadně ovlivněno postavení obviněného.

V této souvislosti nelze nezaznamenat, že zjištěný nedostatek v právním posouzení věci se nikterak nedotkl znaku kvalifikované skutkové podstaty podle § 247 odst. 2 tr. zák., který tvoří škoda nikoli malá. Vzhledem k pokračujícímu charakteru skutku pod bodem II.) se škody způsobené u dílčích útoků v bodech 1.), 2.), 3.) sčítají a tuto škodu představuje jejich součet ve výši 97 382,20 Kč, který odpovídá ustanovení § 89 odst. 11 tr. zák. Podle něho se škodou nikoli malou rozumí škoda dosahující částky nejméně 25 000 Kč. Odpadne-li u dvou dílčích činů znak, že byly tyto činy spáchány na věci, kterou měli poškození na sobě nebo při sobě, zůstane zachována kvalifikovaná skutková podstata trestného činu podle § 247 odst. 2 tr. zák., která je určující pro uložení trestu.

Dovolací soud je přesvědčen, že ani při dílčí změně právního posouzení skutku by nemohlo dojít k žádné relevantní změně hodnocení stupně nebezpečnosti tohoto činu obviněného pro společnost, pro který je významné zejména to, že se činů dopustil jako posádka vozu rychlé záchranné služby v rozporu se skutečným smyslem a účelem kontaktu s poškozenými, a změna právního posouzení skutku by nemohla zásadně ovlivnit ani závěry rozhodné pro stanovení druhu trestu a jeho výměry.

Z hledisek rozhodných pro uložení druhu a výměry trestu ve smyslu § 23 odst. 1 tr. zák. a § 31 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák. s přihlédnutím k § 3 odst. 4 tr. zák. Nejvyšší soud považuje za nutné zdůraznit, že odvolací soud, uložil-li obviněnému podle § 247 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání 30 měsíců, pro jehož výkon jej zařadil podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do věznice s ostrahou, a podle § 49 odst. 1 tr. zák. rovněž trest zákazu činnosti spočívající v zákazu zaměstnání u zdravotnické záchranné služby na pět roků, vyjádřil dostatečně všechny významné skutečnosti, k nimž je při ukládání trestu nutné přihlížet.

Další - v daných souvislostech nikoli nepodstatnou - skutečností, na kterou je třeba poukázat jako na okolnost, díky níž nejsou zjištěné změny pro obviněného zásadního významu, je to, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 5 T 2/2004, byl obviněnému uložen souhrnný trest, jímž byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání třiceti tří měsíců a který zrušil výrok o trestu ve věci nyní projednávané; ve výkonu tohoto trestu se obviněný současně nachází. O významnou okolnost jde proto, poněvadž je zjevné, že v důsledku tohoto rozhodnutí a jeho výroku o trestu, v němž byly brány v úvahu též další okolnosti vztahující se k trestnému jednání, pro něž byl novým rozsudkem uznán vinným, již výrok o trestu z dovoláním napadeného rozsudku neexistuje.

Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud shledal, že projednání dovolání by nemohlo zásadně ovlivnit postavení obviněného a otázka, která má být z podnětu dovolání řešena, není po právní stránce zásadního významu; nejde totiž o otázku, jejíž řešení by v rozhodovací činnosti soudů vyvolávalo pochybnosti či větší obtíže. Takové úvahy mohl dovolací soud učinit i s přihlédnutím k tomu, že vyjádřená změna právní kvalifikace by nepřinášela potenciální povinnost doplnit dokazování, a proto Nejvyšší soud mohl své rozhodnutí učinit pouze na podkladě spisového materiálu. Jde tak o právní závěr, který nemá pro konečné postavení obviněného žádný podstatný význam (k tomu srov. přiměřeně nálezy Ústavního soudu sp. zn. ÚS 639/2003).

Dovolací soud proto dovolání obviněného D. T. podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř. odmítl, přičemž tak učinil v neveřejném zasedání v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř.